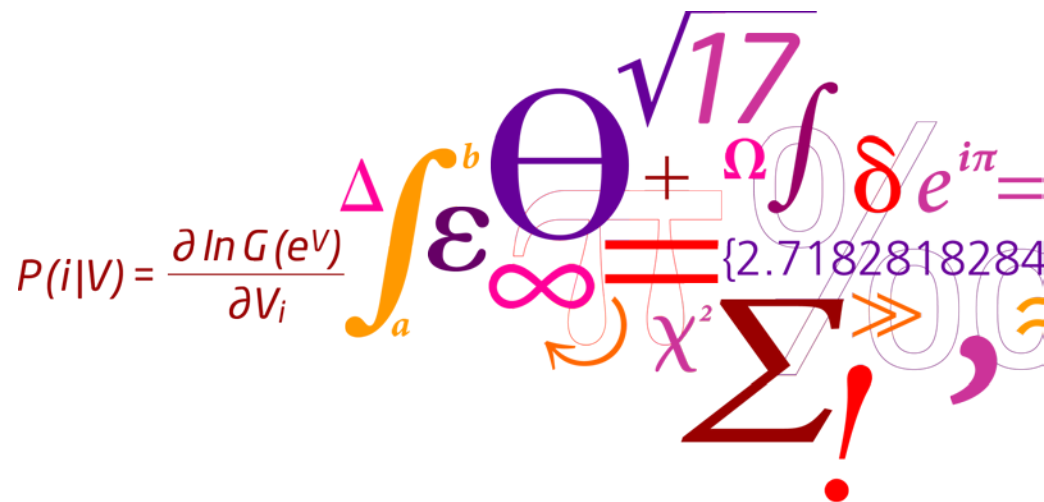

Målstyret transportpolitik – kan Danmark lære af Sverige og Norge?

Trafikdage på Aalborg Universitet 23.-24. august 2010
Special session: Beslutninger om infrastruktur

Claus Hedegaard Sørensen og Henrik Gudmundsson

A collage of mathematical symbols including integrals, Greek letters, and numbers.

$$P(i|V) = \frac{\partial \ln G(e^V)}{\partial V_i}$$

Nye tendenser i dansk transportpolitik

Tidligere ad hoc politik på transportområdet ønskes afløst af:

Sammenhængende, langsigtet og rullende transportpolitik:

- Længere tidshorisont
- Faste kadencer
- Strategiske analyser
- **Syv principper**

Sverige og Norge har erfaringer

Præsentationens indhold

- National transportplanlægning i de tre lande
- Målorienteret politik
- Målorienteret planlægning
- Målorienteret implementering
- Målstyring
- Hvad kan vi lære?

Metode

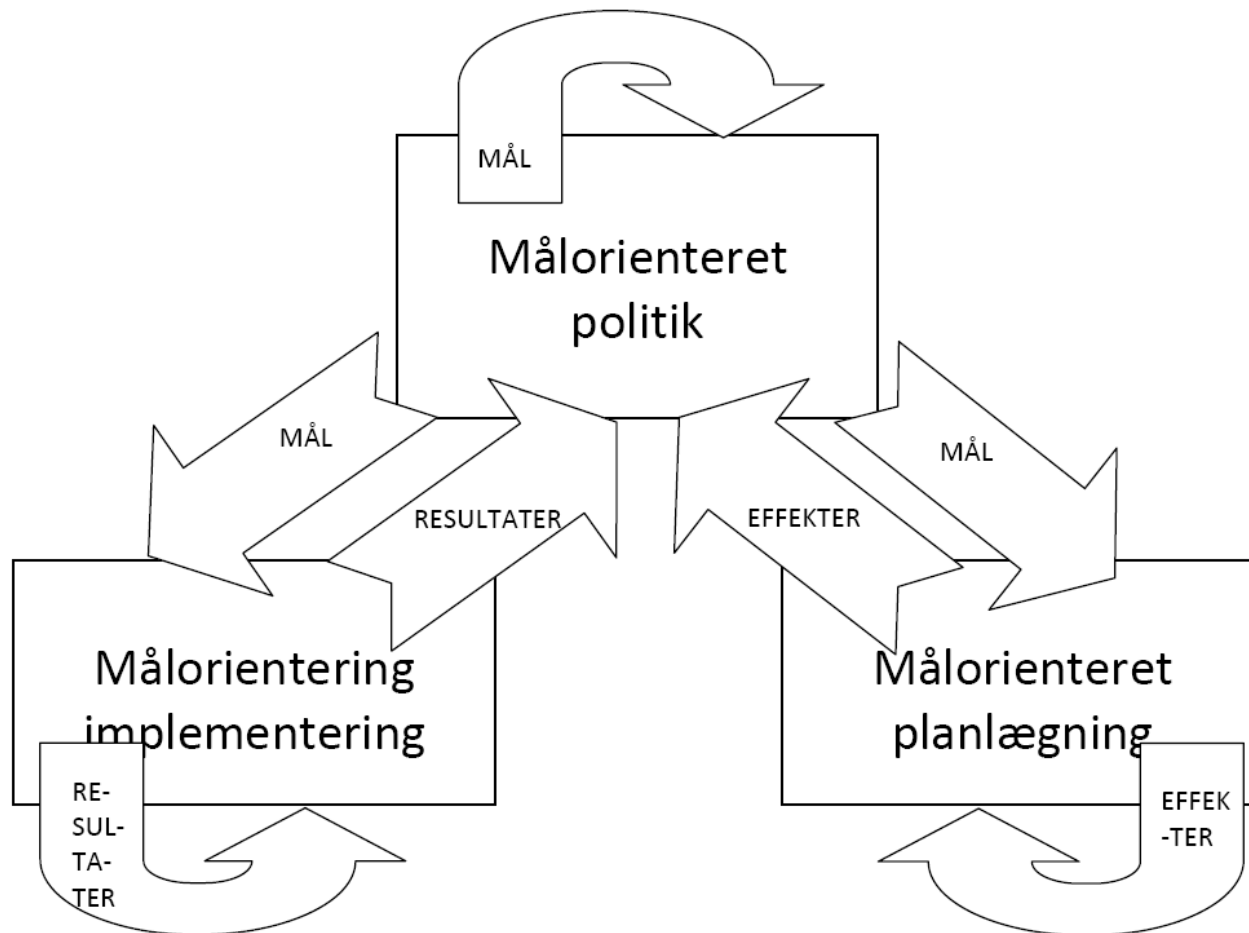
- Analyse af policy dokumenter
- 13 interviews med 15 svenske politikere og embedsmænd i foråret 2010
- 12 interviews med norske politikere fra Stortingets Samferdselsudvalg i 2005

National transportplanlægning i Danmark, Sverige og Norge

	Danmark	Sverige	Norge
Plan- lægnings- horisont	2009-2020	2010 – 2021	2010-2019
Kadence	Hvert fjerde år iværksættes nye analyser. Næste gang 2013.	Hvert fjerde til sjette år vedtages nye planer.	Hvert fjerde år vedtages ny national transportplan. Næste plan 2014 – 2023
Fase- inddeling	Infrastruktur- plan og strategiske analyser	Princip- og rammeplan samt handlingsplan	<i>Nasjonal transportplan og handlings- programmer.</i>

	Danmark	Sverige	Norge
Tværmodalitet	Vej, bane (og sø)	Alle transportformer	NTP integreret. Handlingsprogrammerne separate
Virkemidler	Primært infrastruktur	Primært infrastruktur	Primært infrastruktur
Institutionelt ophæng	Transportministeriet	Näringsdepartementet	Samferdselsdepartementet samt Fiskeri- og Kyst-departementet
Mål	Syv principper	Et mål og to delmål	Et overordnet mål, fire hovedmål samt delmål
Indikatorer	Ex ante indikatorer for strategiske analyser	Ex ante og ex post indikatorer	Ex ante og ex post indikatorer

Hvor anvendes målene?

Målorienteret politik i Sverige og Norge

- Målorienteret politik: Når mål indgår i den politiske proces og/eller i politiske beslutninger

Empiriske resultater:

- Politikerne har "købt" en forestilling om, at politik blandt andet handler om fastsættelse af mål
- Kun få politikere betragter målene som led i målstyring, og kun få anvender effektvurderinger og resultatindikatorer i det politiske arbejde
- Trafiksikkerhedsmål og – resultatindikatorer har haft effekter på tankesættet
- Både mål og indikatorer bidrager til at legitimere transportpolitikken og processen med de store transportplaner

Målorienteret planlægning i Sverige

- Målorienteret planlægning: Når mål- og resultatopnåelse indgår i administrative processer i planlægningsfasen.

Empiriske resultater:

- Effektvurderinger på projektniveau anvendes som et redskab i planlægningsprocessen
- Vurderingen af planens samlede effekter har primært symbolsk og legitimerende rolle

Målorienteret implementering i Sverige

- Målorienteret implementering: Når mål- og resultatopnåelse indgår i administrative processer i implementeringsfasen.

Empiriske resultater:

- De transportpolitiske mål er kun i begrænset omfang styrende for arbejdet i styrelserne: Målene mangler konkretisering og der er mange andre styringssignaler.
- I styrelser og departement er mål og resultatindikatorers rolle primært at påvirke tankesættet, men i departementet anvendes de også i et vist omfang som et redskab.

Er det målstyring?

- Vi ser høj grad af de-kobling mellem de transportpolitiske mål og de faktiske aktiviteter
- Målstyring som styringsfilosofi og ikke som styringsteknik
- Målstyring som en tæt, instrumentel kobling mellem målorienteret politik på den ene side og målorienteret planlægning og implementering på den anden side finder ikke sted i de to lande

En lære for dansk transportpolitik?

Mål og resultatstyring som en tæt kobling mellem målorientering politik og målorientering forvaltning får vi næppe

Men mål, effektvurderinger og resultatmålinger kan:

- Kvalificere til transparens og demokratisk indsyn og debat
- Kan fungere som en institutionaliseret kritikbase
- Kan bidrage til at fastholde embedsværket på den kurs, som er stukket ud

Det forudsætter:

=> Tydelig sammenhænge mellem mål og indikatorer – hvilket mangler i Danmark

=> Målene skal være mulige i forhold til midlerne – i Danmark: den grønne kørselsafgift